

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/2/2023
Identifikačné číslo spisu: 4620010372
Dátum vydania rozhodnutia: 22.05.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:4620010372.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného Mgr. W. O. a spol. pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí 22. mája 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného Mgr. W. O. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 12. mája 2022, sp. zn. 4To/79/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného Mgr. W. O. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Topoľčany (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 19. júla 2021, sp. zn. 1T/75/2020 (ďalej tiež „napadnutý rozsudok“) uznal obvineného v 1. rade Mgr. W. O. (ďalej tiež „obvinený 1/“ alebo „dovolateľ“) a obvineného v 2. rade W. E. (ďalej tiež „obvinený 2/“) za vinných z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona, na skutkovom základe, že:

- dňa 24.10.2018 približne o 09.50 hod. v Topoľčanoch, v areáli spoločnosti WELDING s.r.o., na ul. Pod kalváriou 8/1278, v jej skladových priestoroch, Mgr. W. O., na základe zmluvy o vykonaní prác ako poskytovateľ poradenskej, riadiacej a organizačnej činnosti pri výrobe oceľových konštrukcií a v tom čase v pozícii majster spoločnosti WELDING s. r. o., riadil a koordinoval prevoz kovovej konštrukcie horskej dráhy s hmotnosťou 2.645 kg, s dĺžkou 10.344 mm, šírkou 900 mm, výškou 2.085 mm, a to vysokozdvížným vozíkom zn. BAUMANN, typ AS 50 14 40NP so zdvíhacími lyžinami na boku, ktorý ako vodič riadil a obsluhoval W. E., zamestnanec spoločnosti WELDING s. r. o., obaja riadne oboznámení so všeobecne záväznými právnymi predpismi a ostatnými predpismi, na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, kde W. E. kovovú konštrukciu horskej dráhy približne v strede konštrukcie podobral lyžinami vysokozdvížného vozíka bez použitia opory bremena a bez toho, aby boli vidlice zasunuté pod bremeno až na doraz a bez akéhokoľvek zaistenia proti jeho zosunutiu pri preprave, a týmto spôsobom ju prepravoval po hale, pričom s vysokozdvížným vozíkom s naloženým bremenom zostal napokon stáť v bráne haly tak, že polovica vozíka bola vo vnútri haly a druhá polovica vozíka vonku, kde zamestnanci spoločnosti WELDING s. r. o. G. B. a V. Z. mali namontovať pod zdvihnutú

kovovú konštrukciu horskej dráhy konzolu v tvare písmena „H“, Mgr. W. O. prítomný na mieste však toleroval nebezpečný výkon ich práce, a teda zakázanú prácu pod zdvihnutým bremenom a W. E. neodmietol nadvihnúť konštrukciu časti horskej dráhy, hoci vedel, že sa pod ňou bude pracovať, pričom v dôsledku toho, že prepravovaná konštrukcia horskej dráhy nebola na lyžinách vysokozdvížneho vozíka žiadnym spôsobom zabezpečená proti zosunutiu, navyše lyžiny v krajných polohách neboli zaťažené rovnomerne, ale každá lyžina bola zaťažená inou hmotnosťou od konštrukcie horskej dráhy, došlo k uvoľneniu kovovej konštrukcie horskej dráhy a k jej následnému zosunutiu z lyžín vysokozdvížneho vozíka na podlahu práve v čase, keď sa v jej blízkosti nachádzal V. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., X. W. XXX/XX, ktorého konštrukcia pritlačila o podlahu, pričom V. Z. utrpel drvivé poranenie panvy s rozlámaním panvových kostí, porušenie spojenia medzi krížovou kosťou a bedrovými kosťami, zmliaždenie mäkkých tkanív (tepien, žíl) v oblasti panvy, so vznikom zakrvácania do okolia a ischemické (nedokysličenie), poškodenie ľavej dolnej končatiny, čím mu bol spôsobený protrahovaný úrazovo-krvácavý šok v dôsledku drvivého poranenia panvy, na následky ktorého V. Z. dňa 26.10.2018 o 04.35 hod. vo Fakultnej nemocnici Nitra zomrel,

obžalovaný W. O. porušil ustanovenie § 6 ods. 8, § 9 ods. 1 písm. a), § 12 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 146 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. (Zákonník práce), obžalovaný W. E. ako vodič vysokozdvížneho vozíka porušil povinnosť uvedenú v § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj ustanovenie § 229 ods. 1 vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 59/1982 Zb., ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení a STN ISO3691-Amd 1 Motorové vozíky, Bezpečnostné predpisy.

Za tento trestný čin okresný súd uložil obvinenému Mgr. W. O. podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienične odložil a uložil mu skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov.

Obvinenému W. E. okresný súd uložil podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 roky. Výkon uloženého trestu odňatia slobody mu okresný súd podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienične odložil a uložil mu skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov.

Okresný súd súčasne podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodených Sociálnu poisťovňu, Všeobecnú zdravotnú poisťovňu a. s., S. Z., V. Z., F. G. a G. J. Z. s ich nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 11. novembra 2021, č. k. 4To/79/2021-1094 podľa § 64 ods. 1 Trestného poriadku, nepovolil navrátenie lehoty na podanie odvolania obvinenému Mgr. W. O..

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Zámky pre nesprávnosť výrokov o treste voči obom v tom čase obžalovaným, W. E. podal odvolanie proti všetkým jeho výrokom. O týchto odvolaniach rozhodol Krajský súd v Nitre rozsudkom z 12. mája 2022, č. k. 4To/79/2021-1138 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e), písm. f), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výrokoch o treste vo vzťahu k obvinenému 1/ a vo vzťahu k obvinenému 2/ a podľa § 324 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody aj vo vzťahu ku obvinenému Mgr. W. O. a na podklade § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám krajský súd mu uložil podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorého výkon krajský súd podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienične odložil a určil skúšobnú dobu 18 mesiacov. Súčasne podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona krajský súd obvinenému Mgr. W. O. uložil trest zákazu činnosti vykonávať akúkoľvek činnosť spojenú s poradenstvom, s riadením a koordináciou prác pri výrobe a

preprave oceľových konštrukcii na 1 rok. W. E. krajský súd uložil podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 roky. Výkon uloženého trestu odňatia slobody krajský súd podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienčne odložil, určil skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti vykonávať prácu na vysokozdvížnom vozíku na 1 rok.

Proti napadnutému rozsudku podal odvolanie aj obvinený Mgr. W. O., o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením z 12. mája 2022, č. k. 4To/79/2021-1127 tak, že odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku zamietol ako podané oneskorene.

Následne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre podal obvinený prostredníctvom obhajkyne JUDr. Zuzany Jankoviechovej dovolanie, a to z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

Dovolanie odôvodňoval tým, že v priebehu konania mu nebolo preukázané porušenie povinnosti podľa § 6 ods. 8, § 9 ods. 1 písm. a), § 12 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (ďalej tiež „zákon o BOZP“) respektíve, že by sa dopustil konania, ktoré malo za následok smrť zamestnanca V. Z., pretože vo vzťahu k spoločnosti Welding s. r. o. nebol v pracovnoprávnom vzťahu, ale činnosť, ktorú pre túto spoločnosť vykonával, bola vykonávaná na podklade zmluvy o vykonávaní prác podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a živnostenského oprávnenia vydaného Okresným úradom Piešťany č. OŽP-Z/2008/03056-4, č. živ. reg. 230-15042. Z vyššie uvedenej zmluvy a živnostenského oprávnenia nevyplýva, že by predmetom jeho činnosti bol výkon funkcie vedúceho zamestnanca, tak ako predpokladá skutková podstata trestného činu podľa § 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za spáchanie ktorého bol odsúdený. Výkon funkcie vedúceho zamestnanca, podľa názoru obvineného nevyplýva ani z Protokolu o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu Inšpektorátu práce Nitra č. INA-6-43-2.2/P-J1-19 z 5. apríla 2019, ani z výpovede svedka Ing. W. Z. z 23. júna 2021, v ktorej sa uvádza, že obvinený nebol vedúcim zamestnancom spoločnosti Welding s. r. o. Priamym nadriadeným nebol zamestnanca V. Z. a W. E. vykonávajúceho obsluhu vysokozdvížneho vozíka, bol vedúci prevádzky VP1 Ing. S. W., ktorý nebol prítomný pri vyvážaní časti horskej dráhy, a teda pri vzniku smrteľného úrazu. Obvinený ďalej spochybňoval jeho postavenie vedúceho zamestnanca s poukazom na závery dodatku č. 1 k protokolu Inšpektorátu práce z 2. mája 2019, kde sa síce uvádza, že „Zúčastnené osoby boli riadené p. O...., ale nemal povinnosť kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie predpisov na zaistenie BOZP (táto povinnosť v zmluve absentuje)...“. Ďalej na strane 5 Inšpektorát práce konštatuje „...p. O. nebol vedúcim zamestnancom spoločnosti, ktorý by povinnosť kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych a ostatných predpisov na zistenie BOZP, mal ako rovnocennú a neoddeliteľnú súčasť pracovných povinností vyplývajúcu z jeho funkcie... a táto povinnosť mu nevyplývala ani z obchodného vzťahu, ktorý uzavrel s kontrolovaným subjektom.“ Na podklade uvedeného má obvinený za to, že dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu vychádza z neúplne zisteného skutkového stavu a v dôsledku toho aj z nesprávneho právneho posúdenia skutku. Obvinený ďalej namietal, že súdom nebola vykonaná ním navrhovaná konfrontácia svedkov za účelom odstránenia rozporov, ako aj ďalších navrhovaných dôkazov (znalecký posudok na technický stav vysokozdvížneho vozíka, previerka výpovede na mieste činu, vyšetrovací pokus a ďalšie). Porušenie práva na obhajobu obvinený namietal aj v súvislosti so znaleckým posudkom znalca doc. Ing. W. M. PhD. č. 17/2018, ktorého záver má za rozporný s vykonanými dôkazmi, keďže znalec mal vychádzať pri vypracovaní posudku z údajov a skutočností, ktoré boli zabezpečené pred vznesením obvinenia. Obdobná argumentácia sa má vzťahovať aj na znalecký posudok Ing. Y. N. č. 02/2019, proti ktorému navyiac namietal, že bol vypracovaný až po jednom roku od vzniku pracovného úrazu, a keďže znalec inkriminovaný segment horskej dráhy nevidel, pokladá ho za neobjektívny a vychádzajúci z domniek znalca a z časti z podkladov, ktoré poskytla spoločnosť Welding s. r. o. Obvinený napokon namietal aj nedostatočné odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd vyslovil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v jeho neprospech, aby rozsudok krajského súdu, ako aj okresného súdu zrušil a tomuto súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Topoľčany (ďalej tiež „prokurátor“), ktorý uviedol, že v predmetnej trestnej veci nie sú dané dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku. Skutkový stav v danej trestnej veci bol zistený dostatočne a zákonným spôsobom v súlade s § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Zo znaleckého posudku z odboru bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci znalca Ing. W. M. vyplýva, že k smrteľnému úrazu poškodeného došlo zavineným konaním všetkých štyroch zamestnancov, vrátane Mgr. W. O., ktorý podľa protokolu Inšpektorátu práce Nitra z 5. apríla 2019, bol osobou riadiacou proces vyvážania segmentu horskej dráhy. Z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci došlo ad 1/ k porušeniu požiadavky, aby sa pod bremenom, teda časťou horskej dráhy nikto nenachádzal a ad 2/ daná časť horskej dráhy nebola zaistená proti zošmyknutiu z lyžín vysokozdvížneho vozíka, pričom uvedené porušenia bezpečnosti pri práci sa udiali za prítomnosti vedúceho zamestnanca Mgr. W. O.. V podstate z uvedených dôvodov navrhol prokurátor, aby dovolací súd, dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajkyne (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), avšak vo veci dovolania obvineného Mgr. W. O. nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, pretože obvinený riadne nevyužil svoje zákonné právo na podanie riadneho opravného prostriedku proti výroku o vine (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte.

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020.).

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Najvyšší súd v predmetnej trestnej veci konštatuje, že v predloženej veci bolo o vine obvineného Mgr. W. O. právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 19. júla 2021, sp. zn.1T/75/2020. Hoci obvinený podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie o tomto opravnom prostriedku nebolo v zmysle ustanovenia § 372 ods. 1 Trestného poriadku meritórne rozhodnuté, pretože jeho odvolanie bolo zamietnuté ako oneskorene podané podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku (viď aj R 48/2014). Nie je tak splnená podmienka prípustnosti podania dovolania obvineným v zmysle § 372 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku. V prípade dovolania obvineného, ktorý vytýkanými vadami napádal výrok o vine, nemožno prípustnosť dovolania vyvodiť ani z ustanovenia § 372 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku, pretože v dôsledku odvolania podaného prokurátorom bol zmenený v jeho neprospech iba výrok o treste, ktorý ale obvinený dovolaním nenapádal. V prípade, ak bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený v neprospech obvineného na základe odvolania prokurátora alebo

poškodeného iba čiastočne, respektíve iba vo výroku o treste (ako je to v posudzovanom prípade), dovolanie obvineného podľa § 372 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku je prípustné len v tej časti, respektíve vo vzťahu k výroku, v ktorom zmena v dôsledku odvolania v jeho neprospech nastala. Vzhľadom k tomu, že v danej trestnej veci bol rozsudok súdu prvého stupňa na podklade odvolania prokurátora zmenený v neprospech obvineného iba vo výroku o treste, dovolanie obvineného proti výroku o vine nie je prípustné.

Preto najvyšší súd dovolanie obvineného Mgr. W. O. odmietol na neverejnom zasadnutí bez meritórneho preskúmania veci podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.